

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

15 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion

juducând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul, Moraru Svetlana, în numele părții vătămate Popescu Eudochia și avocatul Berezovschi Vladislav în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 19 decembrie 2017 și a sentinței Judecătorei Cimișlia din 29 mai 2017, în cauza penală privindu-l pe

Chele Victor Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat or. Xxxxx str. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță*: 20.07.2015 - 29.05.2017

2. *instanța de apel*: 10.07.2017 - 19.12.2017

3. *instanța de recurs*: 06.03.2018-15.05.2018

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Cimișlia din 29 mai 2017, Chele Victor Xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

În baza art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei pe o perioadă de probațiune de 3 ani și va fi executată, dacă condamnatul în perioada de probațiune nu va comite o nouă infracțiune și prin purtare exemplară va confirma încrederea acordată.

Acțiunea civilă privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune, înaintată de părțile vătămate Popescu Eudochia și Buțan Tamara a fost admisă în principiu, însă cu drept de a fi adresată în instanța civilă.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Chele V. este pus sub învinuire pentru faptul, că la data de 04 decembrie 2014, în jurul orei 11:00, dispunând de permis de conducere pentru șoferi categoria „B”, conducând automobilul de model „Dacia Logan” cu numărul de înmatriculare XXXXX, pe str. Decebal din or. Cimișlia, avându-i în calitate de pasageri pe bancheta din față pe Buțanu Tamara și pe bancheta din spate pe Popescu Eudochia, încălcând prevederile Regulamentului Circulației Rutiere și anume: pct. 42 alin. (2), potrivit căruia „determinarea benzilor de circulație se efectuează prin marcaj sau indicatoarele rutiere 5.37.1 — 5.41.3, iar în lipsa acestora — de către conducătorii vehiculelor, ținând cont de lățimea

carosabilului, gabaritele vehiculelor și intervalele de siguranță necesare”, art. 42 alin. (3), potrivit căruia „pe drumurile cu circulația dublu sens care au cel puțin două benzi într-o direcție este interzisă intrarea pe partea carosabilului destinată circulației în sens opus”, pct. 45 (1) lit. a) potrivit căruia „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, cât și situația rutieră”, pct. 45 (2) potrivit căruia „în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, astfel, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și prevăzând urmările ei prejudiciabile, dar considerând în mod ușuratic că ele vor putea fi evitate, neținând cont de condițiile climaterice nefavorabile și anume drumul înzăpezit și ghețuș, a ieșit pe banda din sens opus, în timp ce din partea opusă regulamentar se deplasa autocamionul de model „Mercedes 210 D” cu n/î XXXXX, condus de către Cîlcic Alexandr, care îi avea în calitate de pasageri pe Sandu Alexandr, Colța Igor și Novac Mihail, care a cotit puțin în partea dreaptă pentru a evita tamponarea, în consecință Chele Victor în urma nerespectării prevederilor Regulamentului Circulației Rutiere menționate supra, s-a tamponat cu autocamionul de model „Mercedes 210 D”, în urma cărui fapt Popescu Eudochia, s-a ales cu leziuni corporale, ce se califică ca vătămare corporală gravă, iar pasagerul Buțanu Tamara s-a ales cu leziuni corporale, ce se califică ca vătămare corporală medie, iar automobilele au fost deteriorate tehnic.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Chele V. a fost calificată *de drept* în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și anume – *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea medie și gravă a integrității corporale sau a sănătății.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Partea vătămată Buțan T., prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea ce ține de admiterea în principiu a acțiunii civile, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit căreia să fie admisă integral acțiunea civilă, cu încasarea de la Chele V. prejudiciul material cu titlu de compensare a cheltuielilor de tratament, a prejudiciului moral indicat în acțiunea civilă, și a sumei de 500 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică.

În motivarea apelului a invocat că în ședințele de judecată a prezentat un șir de probe care demonstrează clar pagubele materiale și morale aduse, în urma săvârșirii infracțiunii de către inculpat, iar necesitatea suplimentară de prezentare a unor probe în ședințele de judecată nu a apărut.

3.2 Partea vătămată Popescu Eudochia, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea ce ține de admiterea în principiu a acțiunii civile, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să se încaseze de la Chele V. suma de 410 lei și 2.520 dolari, cu titlu de compensare a cheltuielilor de tratament și îngrijire străină pe perioada din 23.05.2015 până la 23.11.2016, a sumei de 140 dolari

lunar, cu titlu de îngrijire străină de la data de 24.11.2016 până la antrenarea completă, a sumei de 100.000 lei, cu titlu de daune morale în urma accidentului din contul părții civilmente responsabile și a sumei de 5.000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică.

În motivarea apelului a invocat:

- în ședințele de judecată a prezentat un șir de probe care demonstrează clar pagubele materiale și morale aduse în urma săvârșirii infracțiunii de către inculpat, iar necesitatea suplimentară de prezentare a unor probe în ședințele de judecată nu a apărut;

- ea, personal, a fost prezentă la toate ședințele de judecată pentru a da declarații referitor la cele întâmplate, cu toate că această prezență i s-a dat foarte greu, deoarece fiecare pas efectuat de sine stătător provoacă dureri fizice insuportabile, ceea ce o face la fiecare mișcare efectuată, să strige de durere;

- din cauza că se află într-o stare fizică rea, a fost nevoită să-și angajeze un avocat cu care a încheiat un contract de asistență juridică pentru ca să o reprezinte în ședințele de judecată, fapt confirmat prin bonul de plată anexat.

3.3 Inculpat, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Chele V. să fie achitat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, iar acțiunile civile înaintate de părțile vătămate Popescu E. și Buțan T., să fie respinse.

În motivarea apelului a invocat:

- dispoziția art. 264 Cod penal, este de blanchetă și în ea nu sunt enumerate încălcările încriminate, făcându-se trimitere la anumite reguli referitoare la securitatea circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, ceea ce înseamnă că, în ordonanța de punere sub învinuire, la descrierea laturii obiective a infracțiunii, urmează de indicat anume care încălcări a regulilor de securitate a circulației rutiere, legate de încălcarea uneia sau a câtorva prevederi ale Regulamentului circulației rutiere sau a altor acte legislative ce reglementează securitatea circulației și exploatarea transportului, de către persoana care conduce mijlocul de transport, au condiționat urmările sub formă de vătămări medii ale integrității corporale sau ale sănătății, aflate în raport de cauzalitate cu comiterea încălcării acestor reguli;

- în cazul de față, dat fiind faptul că este un caz de accident rutier care necesită posedarea cunoștințelor din domeniul auto tehnic, a fost dispusă expertiza auto tehnică, probă ce a trebuit să fie luată în considerație, în cadrul aprecierii circumstanțelor producerii accidentului și înaintării învinuirii;

- la data de 25 martie 2015 a fost întocmit raportul de expertiză auto-tehnică nr. 2831, potrivit căruia automobilul de model Mercedes la momentul tamponării se afla în mișcare și se deplasa dinspre contrasens, adică nu pe banda sa de circulație. Potrivit aceluiași raport de expertiză, automobilul de model Dacia, condus de Chele V. se deplasa pe banda sa, spre contrasens;

- inculpatul în ședința de judecată a declarat, că în momentul în care a conștientizat că accidentul este inevitabil, a manevrat la stânga, deoarece pe dreapta

se afla stația auto de autobuze unde erau școlari și nu a dorit să le pună viața lor în pericol. Totodată și direcția de deplasare a automobilului de model Mercedes Sprinter denotă că mergea pe contrasens, adică pe partea carosabilă nedestinată automobilului condus de Chele V.;

- conform cercetărilor la fața locului și schițelor accidentului rutier întocmite la data producerii impactului, este evident faptul că locul coliziunii este pe banda de circulație a automobilului Dacia Logan, iar concluziile acuzatorului și a instanței de judecată că anume Chele N. a ieșit pe contrasens, sunt în contradicție cu probatoriul administrat;

- raportul de expertiză auto-tehnică și cercetările la fața locului, partea acuzării nici nu le-a inclus în lista probelor;

- nu este clar de ce inițial a fost suspectat de comiterea infracțiunii conducătorul celuilalt automobil, ulterior situația s-a schimbat în defavoarea lui Chele V.;

- instanța de fond a manifestat o atitudine unilaterală față de aprecierea probelor, dând prioritate declarațiilor părților vătămate și a martorilor.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 19 decembrie 2017, a fost respins ca nefondat apelul declarat de inculpat și admise parțial apelurile declarate de părțile vătămate Buțan T. și Popescu E., fiind casată parțial sentința în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care, a fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate privind încasarea prejudiciului moral, fiind încasat de la inculpat în beneficiul părții vătămate Buțan T., prejudiciul moral în mărime de 5.000 lei și în beneficiul părții vătămate Popescu E., prejudiciul moral în mărime de 10.000 lei, în rest pretențiile privind încasarea prejudiciului moral au fost respinse. În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a constatat, că reieșind din învinuirea înaintată, precum și din înscrisurile anexate la materialele cauzei, vina inculpatului Chele V. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, s-a stabilit în timpul urmăririi penale, examinării dosarului de prima instanță, precum și în cadrul examinării apelului.

Instanța de apel din materialele cauzei a stabilit, că Chele Victor, la 04 decembrie 2014, în jurul orei 11:00, dispunând de permis de conducere pentru șoferi categoria „B”, conducând automobilul de model „Dacia Logan” cu numărul de înmatriculare XXXXX, pe str. Decebal din or. Cimișlia, având-i în calitate de pasageri pe bancheta din față pe Buțanu T. și pe bancheta din spate pe Popescu E., încălcând prevederile Regulamentului Circulației Rutiere și anume: pct. 42 alin. (2) potrivit căruia „determinarea benzilor de circulație se efectuează prin marcaj sau indicatoarele rutiere 5.37.1 — 5.41.3, iar în lipsa acestora — de către conducătorii vehiculelor, ținând cont de lățimea carosabilului, gabaritele vehiculelor și intervalele de siguranță necesare”, art. 42 alin. (3) potrivit căruia „pe drumurile cu circulația dublu sens care au cel puțin două benzi într-o direcție este interzisă intrarea pe partea carosabilului destinată circulației în sens opus”, pct. 45 (1) lit. a) potrivit căruia „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică

ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, cât și situația rutieră”, pct. 45 (2) potrivit căruia „în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, astfel, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și prevăzând urmările ei prejudiciabile, dar considerând în mod ușuratic că ele vor putea fi evitate, neținând cont de condițiile climaterice nefavorabile și anume drumul înzăpezit și ghețuș, a ieșit pe banda din sens opus, în timp ce din partea opusă se deplasa autocamionul de model „Mercedes 210 D” cu n/î XXXXX, condus de către Cîlcic Alexandr, care îi avea în calitate de pasageri pe Sandu Alexandr, Colța Igor și Novac Mihail, care a cotit puțin în partea dreaptă pentru a evita tamponarea. În consecință, Chele V. în urma nerespectării prevederilor Regulamentului Circulației Rutiere menționate supra, s-a tamponat cu autocamionul de model „Mercedes 210 D”, în urma cărui fapt Popescu E. s-a ales cu leziuni corporale, care se califică ca vătămare corporală gravă, iar pasagerul Buțanu T. s-a ales cu leziuni corporale, care se califică ca vătămare corporală medie, iar automobilele au fost deteriorate tehnic. Acțiunile lui Chele V. corect au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal - încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea medie și gravă a integrității corporale sau a sănătății.

Instanța de apel în urma cercetării probelor, a ajuns la concluzia excluderii din învinuire a faptului că regulamentar se deplasa autocamionul de model „Mercedes 210 D” cu n/î XXXXX, condus de către Cîlcic Alexandr, deoarece cert este stabilit din concluziile expertului din raportul de expertiză nr. 2831 din 25 martie 2015, că unitatea de transport („Mercedes 210 D”) la momentul tamponării se afla în mișcare și se deplasa dinspre contrasens.

Ca urmare, instanța de apel a constatat întemeiat în acest sens argumentul apelantului Chele V., precum că direcția de deplasare a automobilului de model „Mercedes 210 D” era pe contrasens, însă acest argument nu poate fi reținut de instanța de apel ca temei de admitere a apelului și casare a sentinței în latura penală. Or, prin probele cauzei, și anume declarațiile inculpatului, părților vătămate, raportul de expertiză auto-tehnică nr. 2831 din 25 martie 2015, procesul-verbal de cercetare la fața locului cu planșa fotografică, schița accidentului rutier, cu certitudine se demonstrează faptul, că anume acțiunile inculpatului sunt în legătură causală cu consecințele prejudiciabile survenite.

Totodată, instanța de apel a considerat nefondat argumentul apelantului Chele V., precum că locul ciocnirii a avut pe banda de circulație a automobilului „Dacia Logan” condus de inculpat, având în vedere lățimea drumului conform schiței accidentului rutier. Astfel, conform schiței în cauză (f.d. 22-23, v. 1), planșa fotografică geodezică (f.d. 24, v. 1), planșa fotografică a accidentului rutier (f.d. 17-21, v. 1), rezultă cu certitudine, că locul accidentului rutier a avut loc pe str. Decebal din or. Cimișlia. Măsurile efectuate la fața locului includ și str. M. Viteazul, ce nu pot fi

luate în considerație la aprecierea lățimii carosabilului nemijlocit ce se atribuie la str. Decebal.

La fel, instanța de apel a stabilit că prima instanță, în hotărârea adoptată, ținând cont de prevederile legale, corect a dispus admiterea în principiu a acțiunii civile, în partea încasării prejudiciului material, însă incorect nu a soluționat acțiunea, în partea ce ține de recuperarea prejudiciului moral.

Totodată, instanța de apel a stabilit că pe cauza dată, reieșind din materialele cauzei, instanța de fond neîntemeiat a admis acțiunea civilă în principiu referitor la pretenția de încasare a prejudiciului moral, deoarece materialul probator administrat pe cauză permite admiterea parțială a acțiunii civile, din considerentul, că în procesul penal acțiunea civilă este o modalitate de reparare a prejudiciului cauzat prin infracțiune, iar în condițiile în care vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii încriminate a fost dovedită, acțiunea civilă în această parte urma să fie soluționată.

Ținând cont de circumstanțele cauzei raportate la prevederile legale enunțate, precum și de faptul că la caz este întrunită condiția principală privind legătura cauzală între prejudiciul suferit de partea vătămată și infracțiunea săvârșită, acestea rezultând din faptul că Chele V. a cauzat părților vătămate Popescu E. și Buțan T. suferințe psihice, care decurg din lezarea integrității fizice a persoanei, instanța de apel a considerat necesar de a admite parțial acțiunea civilă înaintate de părțile vătămate și de a încasa de la inculpatul Chele V. în beneficiul părții vătămate Buțan T. suma de 5.000 lei și în beneficiul părții vătămate Popescu E. suma de 10.000 lei cu titlu de prejudiciu moral în vederea compensării daunei morale, sume pe care le consideră echitabile în condițiile cauzei, în vederea reparării daunei în urma suferințelor psihice și fizice cauzate părților vătămate Buțan T. și Popescu E., în urma infracțiunii comise de către inculpatul Chele V.

În partea ce ține de încasarea prejudiciului material cu titlu de compensare a cheltuielilor de tratament și îngrijire străină, precum și a cheltuielilor de asistență juridică, instanța de apel a specificat că la materialele cauzei nu au fost administrate probe suficiente, care ar dovedi temeiurile și mărimea pagubei cerute de părțile civile, nu a fost stabilit cercul participanților procesului civil, având în vedere că mijloacele de transport implicate în accident aveau asigurare, prin ce se invocă implicarea în procesul civil și a agenților de asigurare.

6. Hotărârile judecătorești adoptate în cauză, sunt atacate cu recursuri ordinare de către:

6.1 Avocatul Moraru S. în numele părții vătămate Popescu E., prin care solicită casarea parțială a acestora, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă, cu încasarea de la inculpat suma de 410 lei și 2.520 dolari, cu titlu de compensare a cheltuielilor de tratament și îngrijire străină pe perioada din 23.05.2015 până la 23.11.2016, a sumei de 140 dolari lunar, cu titlu de îngrijire străină de la data de 24.11.2016 până la antrenarea completă, a sumei de 100.000 lei, cu titlu de daune morale în urma accidentului din contul părții

civilmente responsabile și a sumei de 5.000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică.

În motivarea recursului declarat invocă:

- acțiunea civilă, în ce privește paguba materială și morală, urma a fi judecată în procesul penal, deoarece în ședințele judecată au fost prezentate un șir de probe: acțiunea civilă, copia bonurilor de plată, copia contractului din 23.05.2015, copia extraselor Institutului de Medicină Urgentă, cererea de concretizare, ce demonstrează pagubele materiale și morale aduse părții vătămate Popescu E., în urma săvârșirii infracțiunii, iar necesitatea de a prezenta probe noi nu a apărut;

- argumentul instanței de apel, precum că la materialele cauzei nu au fost administrate probe suficiente, ce ar dovedi mărimea pagubei materiale și nu a fost stabilit cercul participanților procesului civil, este una eronată, deoarece încă la etapa judecării cauzei în prima instanță, avocatul inculpatului a solicitat atragerea în proces a agentului de asigurare, cerere ce nu a fost admisă, deoarece contractul de asigurare obligatorie prezentat de inculpat era expirat la momentul producerii accidentului, prin urmare cercul participanților în procesul civil a fost stabilit încă de prima instanță;

- suferințele psihice suportate de partea vătămată Popescu E. nu sunt proporționale cu suma acordată de 10.000 lei, deoarece ultima până în ziua de azi se află nemișcată în pat, nu se poate îngriji de sine stătător, fapt ce o afectează enorm și permanent se află în depresie;

- suma de 10.000 lei nu va constitui o satisfacție echitabilă și nu va avea un efect compensatoriu, pentru suferințele psihice provocate de vătămarea sănătății și pierderea capacității de muncă pe o perioadă nedeterminată.

În drept, recurenta își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6.2 Avocatul Berezovschi V. în numele inculpatului, prin care a solicită casarea acestora, cu achitarea lui Chele V. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, iar acțiunile civile înaintate de părțile vătămate să fie respinse.

În motivarea recursului invocă:

- dat fiind faptul că, la data comiterii accidentului, Chele V. deținea poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă, fiind asigurat de SA „Asterra Grup”, în caz de satisfacere a acțiunii civile, Chele V. ar avea dreptul de a înainta ulterior o acțiune de regres față de această companie;

- Chele V. prin demers a solicitat instanței, introducerea în procesul civil la cererea lui Popescu E. către Chele V., în calitate de intervenient accesoriu SA „Asterra Grup”, însă prima instanță, prin încheiere protocolară a admis în principiu demersul, însă nu a citat intervenientul accesoriu, judecarea apelului având loc în lipsa acestuia;

- instanța de apel în decizie, a ajuns la concluzia excluderii din învinuire a faptului că regulamentar se deplasa autocamionul de model Mercedes 210 D cu n/î XXXXX condus de Cîlcic A., astfel s-a format un paradox, când potrivit concluziilor

instanței de apel, ambii conducători, au admis încălcarea art. 42 RCR, intrând pe banda de circulație destinată sensului opus, situație în care mijloacele de transport se înconjurau una pe alta și nu s-ar fi produs coliziunea;

- este evident faptul că locul coliziunii este pe banda de circulație a automobilului Dacia Logan, iar concluziile instanțelor de fond precum că anume Chele N. a ieșit pe contrasens sunt în contradicție cu probatoriul administrat;

- același fapt rezultă și din planșa fotografică a locului accidentului rutier, unde se vede că locul accidentului rutier este pe banda de deplasare a automobilului Dacia, dar nu a automobilului de model Mercedes, totodată se vede și starea carosabilului, fiind zăpadă pe acostament, după cum declară și Chele V., iar în procesul-verbal de cercetare la fața locului, este indicat că drumul era înzăpezit;

- argumentul lui Chele V. precum că el a frânat, dar din cauza ghețușului a fost tras puțin pe partea stângă, își găsește confirmarea, prin procesul-verbal de cercetare la fața locului, pe când conducătorul automobilului Mercedes cum se afla pe contrasens, așa și a mers mai departe, neexecutând nici o manevră întru evitarea coliziunii și provocând accidentul rutier cu urmările respective;

- Chele V. a acționat în strictă conformitate cu prevederile RCR, astfel consideră că nu el este vinovatul producerii accidentului rutier, din data de 04 decembrie 2014, iar acțiunile lui nu întrunesc elementele infracțiunii;

- instanțele de fond nu au manifestat o atitudine unilaterală față de aprecierea probelor, iar motivarea concluziilor acestor instanțe este sumară și incompletă, fără a fi stabilite circumstanțele de fapt și de drept.

În drept, recurentul își întemeiază recursul în baza art. 427 alin. (1) pct. 5), 6), 8) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia asupra recursurilor declarate, indicând că temeiurile la care se referă autorii nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezentei erori de drept, ce ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel, or această instanță a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor examinate în instanță, iar conținutul deciziei corespunde prevederilor art. 414, 417 Cod de procedură penală.

8. Judecând recursurile declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, cu casarea totală a hotărârii instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Analizând conținutul recursurilor declarate, Colegiul penal lărgit consideră că recurenții invocă temeiurile pentru casare prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 5), 6), 8)

Cod de procedură penală, în sensul că *cauza a fost judecată în prima instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți; instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

În conformitate cu art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Învederând norma enunțată mai sus, Colegiul penal remarcă, că apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau contravențional au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței.

Reieșind din dispoziția art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs. Luând în considerație faptul că instanța de apel nu a înlăturat erorile primei instanțe, Colegiul întru expunerea concluziilor sale va purcede la verificarea deciziei în cumul cu sentința adoptată pe caz.

Precum se atestă din lucrările dosarului, în prezenta speță prima instanță l-a recunoscut vinovat și condamnat pe Chele V. în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

La acest capitol Colegiul atestă faptul că, în partea descriptivă a sentinței de condamnare, la descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, prima instanță a menționat: *Chele V. este pus sub învinuire că, el, la data de 04 decembrie 2014, în jurul orei 11:00, dispunând de permis de conducere pentru șoferi categoria „B”, conducând automobilul de model „Dacia Logan” cu n/î XXXXX, pe str. Decebal din or. Cimișlia, avându-i în calitate de pasageri pe bancheta din față pe Buțanu T. și pe bancheta din spate pe Popescu E., încalcând prevederile Regulamentului Circulației Rutiere și anume: pct. 42 alin. (2), potrivit căruia „determinarea benzilor de circulație se efectuează prin marcaj sau indicatoarele rutiere 5.37.1 — 5.41.3, iar în lipsa acestora — de către conducătorii vehiculelor, ținând cont de lățimea carosabilului, gabaritele vehiculelor și intervalele de siguranță necesare”, art. 42 alin. (3) potrivit căruia „pe drumurile cu circulația dublu sens care au cel puțin două benzi într-o direcție este interzisă intrarea pe partea carosabilului destinată circulației în sens opus”, pct. 45 (1) lit. a) potrivit căruia „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, cât și situația rutieră”, pct. 45 (2) potrivit căruia „în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, astfel, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și prevăzând urmările ei prejudiciabile, dar considerând în mod ușuratic că ele vor putea fi evitate, neținând cont de condițiile climaterice nefavorabile și anume drumul înzăpezit și ghețuș, a ieșit pe banda din sens opus, în timp ce din partea opusă regulamentar se deplasa autocamionul de model „Mercedes 210 D” cu n/î XXXXX, condus de către Cîlcic Alexandr, care îi avea în calitate de pasageri pe Sandu Alexandr, Colța Igor și Novac Mihail, care a cotit puțin în partea dreaptă pentru a evita tamponarea. În consecință Chele Victor în urma nerespectării prevederilor Regulamentului Circulației Rutiere menționate supra, s-a tamponat cu autocamionul de model „Mercedes 210 D”, în urma cărui fapt Popescu E., s-a ales cu leziuni corporale ce se califică ca vătămare corporală gravă, iar pasagerul Buțanu Tamara s-a ales cu leziuni corporale, ce se califică ca vătămare corporală medie, iar automobilele au fost deteriorate tehnic.*

În acest context, Colegiul penal reține că una din condițiile adoptării unei sentințe legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată. La întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală, în aceeași consecutivitate.

Astfel, Colegiul evidențiază că, prima instanță menționând fraza „*Chele V. este pus sub învinuire că...*” nu a respectat prevederile art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, ce indică expres: „*Partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă: 1) descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii;*” și în consecință sentința de condamnare nu conține descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, totodată inculpatul Chele V. fiind

condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

În continuare, judecând apelurile, instanța de apel, în decizie, la descrierea faptei constatate de prima instanță, a reținut următoarele: „Pentru a se pronunța în sensul celor expuse, instanța de fond a reținut, că **Chele V. este pus sub învinuire că, el....**”, ulterior în partea descriptivă a deciziei cu toate că această instanță a constatat că „Din materialele cauzei a fost stabilit, că Chele V. la data de 04 decembrie 2014, în jurul orei 11:00, dispunând de permis de conducere pentru șoferi categoria „B”, conducând automobilul de model „Dacia Logan” cu n/î XXXXX, pe str. Decebal din or. Cimișlia, avându-i în calitate de pasageri pe bancheta din față pe Buțanu T. și pe bancheta din spate pe Popescu E., încălcând prevederile Regulamentului Circulației Rutiere și anume: pct. 42 alin. (2), potrivit căruia „determinarea benzilor de circulație se efectuează prin marcaj sau indicatoarele rutiere 5.37.1 — 5.41.3, iar în lipsa acestora — de către conducătorii vehiculelor, ținând cont de lățimea carosabilului, gabaritele vehiculelor și intervalele de siguranță necesare”, art. 42 alin. (3) potrivit căruia „pe drumurile cu circulația dublu sens care au cel puțin două benzi într-o direcție este interzisă intrarea pe partea carosabilului destinată circulației în sens opus”, pct. 45 (1) lit. a) potrivit căruia „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, cât și situația rutieră”, pct. 45 (2) potrivit căruia „în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, astfel, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și prevăzând urmările ei prejudiciabile, dar considerând în mod ușuratic că ele vor putea fi evitate, neținând cont de condițiile climaterice nefavorabile și anume drumul înzăpezit și ghețuș, a ieșit pe banda din sens opus, în timp ce din partea opusă regulamentar se deplasa autocamionul de model „Mercedes 210 D” cu n/î XXXXX, condus de către Cîlcic Alexandr, care îi avea în calitate de pasageri pe Sandu Alexandr, Colța Igor și Novac Mihail, care a cotit puțin în partea dreaptă pentru a evita tamponarea. În consecință Chele Victor în urma nerespectării prevederilor Regulamentului Circulației Rutiere menționate supra, s-a tamponat cu autocamionul de model „Mercedes 210 D”, în urma cărui fapt Popescu E., s-a ales cu leziuni corporale ce se califică ca vătămare corporală gravă, iar pasagerul Buțanu T. s-a ales cu leziuni corporale, ce se califică ca vătămare corporală medie, iar automobilele au fost deteriorate tehnic”, instanța de apel a casat parțial sentința, în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri doar în această parte, în rest menținând sentința fără modificări, neînlăturând eroarea admisă de prima instanță.

În acest context, Colegiul penal ține să menționeze că, în cazul când prima instanță nu a respectat prevederile art. 394 Cod de procedură penală privind întocmirea sentinței, însă în fapt probele au fost cercetate, instanța de apel, casând sentința din acest motiv, va continua prin rejudecarea cauzei aprecierea tuturor împrejurărilor și, respectând normele procedurale (art. 393-397 CPP), va pronunța o nouă hotărâre conform ordinii stabilite pentru prima instanță” (pct. 21 al Hotărârii

Plenului Curții Supreme de Justiție, din 12.12.2005, nr. 22, Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”

Or, potrivit prevederilor art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei.

Așadar, prin sintagma reținută în sentință de condamnare „*Chele V. este pus sub învinuire pentru faptul că*” prima instanță, de fapt, nu a constatat fapta pentru care acesta a fost condamnat. Ulterior, instanța de apel nu a corectat eroarea de drept privind modul de întocmire a sentinței, prin casarea sentinței din acest motiv, ignorând prevederile legale menționate mai sus, astfel cu toate că a constatat din nou fapta, această instanță a casat sentința doar în latura civilă, în rest menținând-o.

Astfel, Colegiul stabilește că hotărârea instanței de apel supusă analizei: *nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției adoptată de instanța de apel, contrazice dispozitivului hotărârii, și acesta este expus neclar, temeiuri ce se încadrează în prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.*

Alt aspect ce necesită a fi nominalizat, este faptul că din materialele cauzei, Colegiul atestă faptul că, instanța de apel rejudecând prezenta cauză penală, prin decizie a admis parțial apelul declarat de partea vătămată Popescu E., casând parțial sentința în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care, a admis parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată privind încasarea prejudiciului moral, fiind încasat de la inculpat în beneficiul părții vătămate Popescu E. prejudiciul moral în mărime de 10.000 lei, în rest pretențiile privind încasarea prejudiciului moral au fost respinse.

Așadar, conform acțiunii civile, partea vătămată Popescu E. a solicitat încasarea din contul inculpatului în beneficiul său, a sumei de 410 lei și 2.520 dolari, cu titlu de compensare a cheltuielilor de tratament și îngrijire străină pe perioada din 23.05.2015 până la 23.11.2016, a sumei de 140 dolari lunar, cu titlu de îngrijire străină de la data de 24.11.2016 până la antrenarea completă, a sumei de 100.000 lei, cu titlu de daune morale în urma accidentului din contul părții civilmente responsabile și a sumei de 5.000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică, însă instanța de apel a admis parțial această acțiune încasând de la inculpat în beneficiul părții vătămate Popescu E. prejudiciul moral în mărime de 10.000 lei, motivând că, această sumă o consideră echitabilă în vederea reparării daunei în urma suferințelor psihice și fizice cauzate părții vătămate, în urma infracțiunii comise de către inculpat.

Însă, în opinia Colegiului penal lărgit aceste concluzii ale instanței de apel nu sunt motivate suficient și contravin lucrărilor dosarului și prevederilor legale, astfel Colegiul consideră pripite concluziile instanței de apel, precum că suma de 10.000 lei este echitabilă în vederea reparării daunei în urma suferințelor psihice și fizice cauzate părții vătămate Popescu E., în urma infracțiunii comise de către inculpat. La acest capitol, instanța de recurs notează că, potrivit art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, la evaluarea quantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, pierderea speranței în viață, etc. În corespundere cu art. 220 Cod de

procedură penală și art. 1423 Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Prin urmare, conform materialelor cauzei, în dosar este anexat raportul de expertiză medico-legală nr. 91D din 19.05.2015, prin care s-a stabilit că la Popescu E. au fost depistate leziuni corporale sub forma de fractura închisă a femurului stâng în treime distală cu formare de eschile osoase și dislocarea fragmentelor, fractură a radiusului antebrațului drept în loc tipic cu dislocare a fragmentelor, plăgi, contuzie a plexului brahial stâng, care se califică ca vătămare corporală gravă. Totodată, partea vătămată Popescu E. în aspectul justificării mărimii prejudiciului moral suportat, a prezentat în special actele privind tratamentele, contractul pentru perioada îngrijirii străine, iar instanța de apel fără a-și expune opinia și a evalua aceste probe separat și în coroborarea lor, nemotivat a respins cerința părții vătămate Popescu E. privind încasarea prejudiciului moral, încasând doar suma de 10.000 lei, în acest sens.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel nu și-a motivat soluția de încasare de la inculpat în beneficiul părții vătămate Popescu E. a prejudiciul moral în mărime de doar 10.000 lei, conform prevederilor art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul constată că și-a găsit confirmare temeiul invocat de recurenți și prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, ceea ce duce la casarea totală a deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Cahul, dat fiind faptul că la Curtea de Apel Comrat în prezent nu este posibil de a forma un nou complet de judecată pentru rejudecarea cauzei, iar erorile comise de către instanța de apel, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă **obligatoriu** de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să înlăture eroarea admisă de către prima instanță, privind neconstatarea faptei; să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și recursuri; să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii; să le dea apreciere convenită în ansamblu, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate și cu expunerea motivată asupra admiterii sau respingerii prejudiciului moral, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate,

de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admit recursurile ordinare declarate de către avocatul, Moraru Svetlana, în numele părții vătămate Popescu Eudochia și avocatul, Berezovschi Vladislav, în numele inculpatului, se casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 19 decembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Chele Victor Xxxxx** și se dispune rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Cahul.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 12 iunie 2018.

Președinte	Gordilă Nicolae
Judecător	Covalenco Elena
Judecător	Diaconu Iurie
Judecător	Catan Liliana
Judecător	Guzun Ion